

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ**CYLAW****Ο Περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμος του 2012 (175(I)/2012)****Ιστορικό Τροποποιήσεων**

175(I)/2012 12(I)/2015 129(I)/2015 171(I)/2015 35(I)/2018

Προοίμιο

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός τίτλος

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμος του 2012.

175(I)/2012

Ερμηνεία

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια:

«Βουλή» σημαίνει τη Βουλή των Αντιπροσώπων·

«Δημοκρατία» σημαίνει την Κυπριακή Δημοκρατία·

«Έφορος» σημαίνει τον Έφορο Τήρησης του Μητρώου Πολιτικών Κομμάτων, που είναι ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών·

«κοινοβουλευτικό κόμμα» σημαίνει πολιτικό κόμμα που έχει στις τάξεις του τουλάχιστον ένα βουλευτή τον οποίο εξέλεξε κατά τις τελευταίες βουλευτικές εκλογές·

«κρατική επιχείρηση» έχει την έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό το άρθρο 2 του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και του Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου του 2014, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται·

«κρατική χρηματοδότηση» σημαίνει την οικονομική ενίσχυση των πολιτικών κομμάτων από το κράτος για την αντιμετώπιση μέρους των λειτουργικών και εκλογικών τους δαπανών και περιλαμβάνει την τακτική χρηματοδότηση και τη χορηγία δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 4:

Νοείται ότι στην κρατική χρηματοδότηση δεν περιλαμβάνεται το ποσό που το κράτος παραχωρεί στα πολιτικά κόμματα για κάλυψη των συνεισφορών τους στα αντίστοιχα πολιτικά κόμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο ρυθμίζεται με σχετική πρόνοια στον ετήσιο κρατικό προϋπολογισμό·

«Μητρώο» σημαίνει το Μητρώο Πολιτικών Κομμάτων, το οποίο τηρείται από τον Έφορο και στο οποίο καταχωρίζονται οι πράξεις σύστασης και το καταστατικό πολιτικού κόμματος που εγγράφεται δυνάμει του παρόντος Νόμου·

«πιστωτικό ίδρυμα» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό από τον περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμο όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται·

«πολιτικό κόμμα» σημαίνει την ένωση ή ομάδα προσώπων που έχει χαρακτήρα διαρκή,

καταστατική δομή και οργάνωση παγκύπριας εμβέλειας, και έχει πολιτικό, ιδεολογικό ή προγραμματικό συνδετικό ιστό, η οποία συμμετέχει στις εκλογές ή σε άλλα αντιπροσωπευτικά όργανα που προβλέπει η έννομη τάξη και συμπράττει στο σχηματισμό της πολιτικής βούλησης του λαού, με στόχο την πραγμάτωση του πολιτικού της προγράμματος. Η οργάνωση, δομή και λειτουργία της συνάδουν με το πλαίσιο νομιμότητας που καθορίζεται από το Σύνταγμα και τους νόμους της Δημοκρατίας και εν γένει η δραστηριότητά της στη δημόσια ζωή παρέχει επαρκή εγγύηση για τη σοβαρότητα του σκοπού και της επιδίωξής της ως πολιτικού κόμματος:

Νοείται ότι γραφεία, τμήματα ή παραρτήματα των κομμάτων, εντός ή εκτός Κύπρου, θεωρούνται αναπόσπαστο μέρος αυτών.

«τακτική χρηματοδότηση» σημαίνει την οικονομική ενίσχυση των κοινοβουλευτικών κομμάτων από το κράτος για την αντιμετώπιση μέρους των λειτουργικών τους δαπανών δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 4.

«χορηγία» σημαίνει την οικονομική ενίσχυση των πολιτικών κομμάτων από το κράτος, προκειμένου να αντιμετωπίσουν μέρος των εκλογικών τους δαπανών δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 4.

175(I)/2012 171(I)/2015

Εγγραφή πολιτικού κόμματος στο Μητρώο και τέλος εγγραφής

3.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (3), κάθε πολιτικό κόμμα εγγράφεται στο Μητρώο ύστερα από υποβολή στον Έφορο αίτησης εγγραφής, ο τύπος της οποίας καθορίζεται στο Παράρτημα I, συνοδευόμενης από τα στοιχεία που καθορίζονται στον τύπο του Παραρτήματος I και με την καταβολή έναντι αποδείξεως τέλους εγγραφής ύψους δύο χιλιάδων ευρώ (€2.000). Επιπρόσθετα, η αίτηση συνοδεύεται από έγγραφο με τις υπογραφές και τους αντίστοιχους αριθμούς των δελτίων ταυτότητας τριακόσιων (300) πολιτών της Δημοκρατίας που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν, οι οποίοι υποστηρίζουν την αίτηση εγγραφής του πολιτικού κόμματος.

(2) Η δυνάμει του εδαφίου (1) αίτηση εγγραφής φέρει την υπογραφή του αρχηγού ή του προέδρου ή του γενικού γραμματέα του πολιτικού κόμματος ή του επικεφαλής, κατά το καταστατικό και τις διαδικασίες αυτού, ή άλλου δεόντως εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου του πολιτικού κόμματος, ανάλογα με την περίπτωση.

(3) Πολιτικά κόμματα τα οποία κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου είναι κοινοβουλευτικά κόμματα εγγράφονται στο Μητρώο αυτοδικαίως χωρίς την υποβολή της δυνάμει του εδαφίου (1) αίτησης εγγραφής, με την υποβολή στον Έφορο του καταστατικού τους εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου.

(4) Ο Έφορος, αφού διαπιστώσει ότι ο αιτητής πληροί τις πρόνοιες του παρόντος Νόμου, εγγράφει το πολιτικό κόμμα στο Μητρώο ή, προκειμένου για υφιστάμενο κόμμα, αυτό εγγράφεται αυτοδικαίως δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (3) και εκδίδει πιστοποιητικό εγγραφής, σύμφωνα με τον τύπο του Παραρτήματος II. Κάθε εγγραφή πολιτικού κόμματος στο Μητρώο δημοσιεύεται από τον Έφορο στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας:

Νοείται ότι, σε περίπτωση διαφοροποίησης του καταστατικού ή του ονόματος ή της διεύθυνσης πολιτικού κόμματος, το εν λόγω κόμμα ενημερώνει εντός δύο (2) μηνών από τη διαφοροποίηση τον Έφορο, ο οποίος τη δημοσιεύει στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

(5) Το πιστοποιητικό εγγραφής γίνεται δεκτό ως αποδεικτικό στοιχείο του περιεχομένου του, καθώς και του ότι πληροί τα κριτήρια εγγραφής πολιτικού κόμματος που προβλέπονται στον παρόντα Νόμο.

(6) Σε περίπτωση διάλυσης πολιτικού κόμματος, το εν λόγω πολιτικό κόμμα γνωστοποιεί τη διάλυσή του στον Έφορο, ο οποίος διαγράφει το πολιτικό κόμμα από το Μητρώο και μεριμνά για τη σχετική δημοσίευση της διαγραφής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

(7) Κάθε απόφαση του Εφόρου που λαμβάνεται στα πλαίσια του άρθρου αυτού αποτελεί διοικητική πράξη υποκείμενη σε δικαστικό έλεγχο κατά το Σύνταγμα, εξαιρουμένης της αυτοδίκαιης εγγραφής των ήδη υπάρχοντων κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου κοινοβουλευτικών κομμάτων.

175(I)/2012 171(I)/2015

Κρατική χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων

4.-(1) Τα πολιτικά κόμματα που είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο χρηματοδοτούνται από το κράτος ως ακολούθως:

(α) Τα κοινοβουλευτικά κόμματα, προκειμένου να αντιμετωπίσουν μέρος των εκλογικών και λειτουργικών τους δαπανών.

(β) Τα μη κοινοβουλευτικά κόμματα, προκειμένου να αντιμετωπίσουν μέρος των εκλογικών τους δαπανών δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου (β) του εδαφίου (4) του παρόντος άρθρου.

(2) Η κρατική χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων δεν υπόκειται σε οποιοδήποτε φόρο ή τέλος που επιβάλλεται και εισπράττεται δυνάμει των διατάξεων οποιουδήποτε νόμου.

(3) Τα κοινοβουλευτικά κόμματα λαμβάνουν τακτική χρηματοδότηση, το ύψος της οποίας καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και περιλαμβάνεται στον κρατικό προϋπολογισμό και το σύνολό της κατανέμεται ως ακολούθως:

(α) Ποσοστό ύψους δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της τακτικής χρηματοδότησης καταβάλλεται ισόποσα και

(β) το υπόλοιπο μέρος καταβάλλεται κατ' αναλογία των ποσοστών που έλαβαν στις τελευταίες εκλογές που διεξήχθησαν δυνάμει των διατάξεων των περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμων του 1979 έως (Αρ. 5) του 2011, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.

(4) Με την επιφύλαξη των διατάξεων της υποπαραγράφου (β) του παρόντος εδαφίου, τα κοινοβουλευτικά και μη κοινοβουλευτικά κόμματα λαμβάνουν χορηγία, το ύψος της οποίας καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και περιλαμβάνεται στον κρατικό προϋπολογισμό ως ακολούθως:

(α) Τα κοινοβουλευτικά κόμματα λαμβάνουν χορηγία η οποία τους παραχωρείται το αργότερο τρεις (3) μήνες πριν από την ημερομηνία διεξαγωγής των βουλευτικών εκλογών τις οποίες η χορηγία αφορά και κατανέμεται κατ' αναλογία των ποσοστών που έλαβαν στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές:

Νοείται ότι για οποιαδήποτε χορηγία ήθελε αποφασιστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο να παραχωρηθεί, για οποιοσδήποτε άλλες εκλογές διενεργούνται στη Δημοκρατία, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου, τηρουμένων των αναλογιών.

(β) Τα μη κοινοβουλευτικά κόμματα δικαιούνται να λαμβάνουν χορηγία, εφόσον-

(i) Είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο·

(ii) έχουν υποβάλει σχετική αίτηση στον Έφορο πριν από την ημερομηνία προκήρυξης των εκλογών στις οποίες αφορά η εν λόγω αίτηση·

(iii) διεκδικούν τις βουλευτικές εκλογές, για τις οποίες αιτούνται χορηγία, με υποψηφίους που αντιστοιχούν τουλάχιστον σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) των εδρών για κάθε εκλογική περιφέρεια όπως αυτές κατανέμονται σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμων του 1979 έως (Αρ. 5) του 2011, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται· και

(iv) έχουν εξασφαλίσει ποσοστό τουλάχιστον τρία τοις εκατό (3%) στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές ή εξασφαλίζουν ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) στις βουλευτικές εκλογές τις οποίες αφορά η χορηγία:

Νοείται ότι τα μη κοινοβουλευτικά κόμματα που δικαιούνται χορηγία, λαμβάνουν χορηγία κατ' αναλογία των ποσοστών που έχουν εξασφαλίσει στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές ή εξασφάλισαν στις βουλευτικές εκλογές τις οποίες αφορά η χορηγία και αυτή παραχωρείται πριν ή μετά τη διεξαγωγή των βουλευτικών εκλογών τις οποίες αφορά η χορηγία, αντίστοιχα:

Νοείται περαιτέρω ότι τα μη κοινοβουλευτικά κόμματα που εμπίπτουν στη δεύτερη περίπτωση της υποπαραγράφου (iv) της παρούσας παραγράφου, λαμβάνουν τέτοιο ποσό ως χορηγία, το οποίο υπολογίζεται ως ποσοστό επί του συνολικού ποσού της προβλεφθείσας χορηγίας που κατανεμήθηκε στα υπόλοιπα κόμματα, τα οποία έχουν δικαίωμα να λάβουν χορηγία σύμφωνα με τις πρόνοιες του παρόντος Νόμου πριν από τις βουλευτικές εκλογές· το ποσό αυτό είναι επιπρόσθετο από το αρχικά προβλεφθέν για τα υπόλοιπα κόμματα συνολικό ποσό χορηγίας.

175(I)/2012 171(I)/2015

Ιδιωτική εισφορά στα πολιτικά κόμματα

5.-(1) Επιπρόσθετα από την κρατική χρηματοδότηση, πολιτικό κόμμα δύναται να αποδέχεται ιδιωτικές, χρηματικές ή μη, εισφορές από φυσικά ή νομικά πρόσωπα νοουμένου ότι αυτές:

(α) Δεν υπερβαίνουν το ποσό των πενήντα χιλιάδων ευρώ (€50.000) ανά έτος από το ίδιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο·

(β) είναι ονομαστικές·

(γ) προέρχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα των οποίων οι δραστηριότητες είναι νόμιμες·

(δ) δεν προέρχονται από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, εξαιρουμένου του Οργανισμού Νεολαίας σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (2) του άρθρου 6B·

(ε) δεν προέρχονται από κρατική επιχείρηση·

(στ) στην περίπτωση που προέρχονται από εταιρείες αυτές είναι εγγεγραμμένες δυνάμει του περί Εταιρειών Νόμου· και

(ζ) δεν προέρχονται από άλλο κράτος ή υπηρεσίες του ή εταιρείες στις οποίες αυτό συμμετέχει.

(2) Τηρουμένων των διατάξεων των παραγράφων (β) έως (ζ) του εδαφίου (1), δεν επιτρέπεται ιδιωτική εισφορά οποιουδήποτε είδους που υπερβαίνει τις πέντε χιλιάδες ευρώ (€5.000) ανά έτος από φυσικό ή νομικό πρόσωπο, εάν το εν λόγω πρόσωπο:

(α) Έχει ανεκπλήρωτες φορολογικές υποχρεώσεις, για τις οποίες δεν υπάρχουν ενστάσεις σε εκκρεμότητα, ή δεν έχει φορολογικό φάκελο·

(β) είναι αποκλεισμένο, για οποιοδήποτε λόγο, κατά την ημερομηνία παροχής της ιδιωτικής εισφοράς, από συμμετοχή σε διαγωνισμούς του ευρύτερου δημόσιου τομέα·

(γ) λειτουργεί ή συμμετέχει στο κεφάλαιο άλλου νομικού προσώπου που λειτουργεί-

(i) ένα (1) ή περισσότερα καζίνο ή καζίνο θέρετρο ή εγκατάσταση δορυφορικού καζίνο δυνάμει των διατάξεων του περί της Λειτουργίας και του Ελέγχου Καζίνο Νόμου του 2015, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται·

(ii) πρακτορείο στοιχημάτων ή που με άλλο τρόπο έχει αδειοδοτηθεί δυνάμει των διατάξεων των περί Στοιχημάτων Νόμων του 2012, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται·

(δ) δεν έχει λευκό ποινικό μητρώο·

(ε) δεν κατέχει την κυπριακή υπηκοότητα ή κυπριακή καταγωγή, στην περίπτωση φυσικού προσώπου· ή

(στ) δεν είχε, στην περίπτωση νομικού προσώπου, κατά τα τελευταία τρία (3) έτη τη μόνιμη εγκατάστασή του στη Δημοκρατία, σύμφωνα με την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό στους περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμους του 2002 έως του 2015, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται, εκτός αν πρόκειται για εταιρεία εισηγμένη σε οργανωμένη αγορά ή εταιρεία εγγεγραμμένη ως αλλοδαπή που έχει εγκαθιδρύσει τόπο εργασίας εντός της Δημοκρατίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Εταιρειών Νόμου, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

(3) Ιδιωτική εισφορά που γίνεται αποδεκτή κατά παράβαση των διατάξεων του εδαφίου (2), επισύρει χρηματική ποινή που επιβάλλεται από τον Έφορο και δεν υπερβαίνει το τριπλάσιο της διαφοράς μεταξύ της ανώτατης επιτρεπόμενης δυνάμει του εδαφίου (2) εισφοράς και της εισφοράς που πραγματοποιήθηκε.

(4) Κάθε ιδιωτική εισφορά γίνεται αποδεκτή έναντι απόδειξης που εκδίδεται από το πολιτικό κόμμα και ανεξάρτητα από τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου νόμου δεν υπόκειται σε οποιοδήποτε φόρο ή τέλος που επιβάλλεται ή εισπράττεται κατά νόμο και εκπίπτει από το φορολογητέο εισόδημα του εισφορέα για σκοπούς των περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμων του 2002 έως 2015, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται, τηρουμένων κατ' αναλογία των διατάξεων της επιφύλαξης της παραγράφου (στ) του εδαφίου (1) του άρθρου 9 του ίδιου Νόμου:

Νοείται ότι για τις μη χρηματικές εισφορές, οποιασδήποτε φύσης, η πιο πάνω απόδειξη περιλαμβάνει απαραίτητα την πλήρη περιγραφή της φύσης της εισφοράς και την αξία της, όπως αυτή καθορίζεται κατόπιν εκτίμησης με βάση τις τρέχουσες τιμές της αγοράς σε κάθε περίπτωση και

η οποία συνυπολογίζεται στο ανώτατο όριο ιδιωτικών εισφορών που προβλέπεται στην παράγραφο (α) του εδαφίου (1):

Νοείται περαιτέρω ότι σε περίπτωση που η εισφορά αφορά ακίνητη ιδιοκτησία αυτή συνοδεύεται από σχετική έκθεση εκτίμησης που συντάσσεται από μέλος του Συνδέσμου Εκτιμητών Ακινήτων Κύπρου.

(5) Κάθε πολιτικό κόμμα τηρεί ειδικό μητρώο εισφορών, στο οποίο καταχωρίζονται, σε σχέση με τις εισφορές που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, το όνομα και ο αριθμός δελτίου ταυτότητας προκειμένου για φυσικό πρόσωπο ή ο αριθμός εγγραφής προκειμένου για νομικό πρόσωπο.

(6) (α) Κάθε πολιτικό κόμμα, το αργότερο μέχρι την 30^η Ιουνίου κάθε έτους, αναρτά στην ιστοσελίδα του στο διαδίκτυο και ταυτόχρονα διαβιβάζει στον Έφορο, κατάλογο των προσώπων που είχαν προβεί σε ιδιωτικές εισφορές άνω των πεντακόσιων ευρώ (€500) κατά το αμέσως προηγούμενο έτος, ο οποίος περιλαμβάνει τα ονόματα των φυσικών και των νομικών προσώπων και το συνολικό ποσό εισφοράς για κάθε περίπτωση.

(β) Παράλειψη συμμόρφωσης με τις διατάξεις της παραγράφου (α) επισύρει χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει το τριπλάσιο του ποσού των εισφορών που δεν έχουν δημοσιοποιηθεί, την οποία επιβάλλει ο Έφορος.

(γ) Τα στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο (α) είναι διαθέσιμα στο γραφείο του Εφόρου για ενημέρωση του κοινού.

175(I)/2012 129(I)/2015 171(I)/2015 35(I)/2018

Τήρηση και έλεγχος οικονομικών καταστάσεων των πολιτικών κομμάτων

6.-(1) Τα πολιτικά κόμματα τηρούν πλήρη στοιχεία και κατάλληλα λογιστικά βιβλία και καταρτίζουν για κάθε ημερολογιακό έτος οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τα εκάστοτε σε ισχύ Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, οι οποίες τυγχάνουν ανεξάρτητου ελέγχου, με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου και σύμφωνα με τους περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμους του 2009 και 2013, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται:

Νοείται ότι οι όροι «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα» και «Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου» έχουν την έννοια που αποδίδεται σε αυτές στους περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμους του 2009 έως 2013, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται:

Νοείται περαιτέρω ότι στις εν λόγω οικονομικές καταστάσεις παρατίθενται αναλυτικά οι πηγές εσόδων, όπως οι τακτικές συνδρομές μελών, η κρατική χρηματοδότηση, τα έσοδα από εκδηλώσεις, οι εισφορές σε είδος, οι εισφορές μελών και φίλων, οι εισφορές για προεκλογικές εκστρατείες και ο τρόπος διάθεσης κεφαλαίων, όπως τα διοικητικά έξοδα, τα έξοδα προώθησης εκδηλώσεων, οι αγορές στοιχείων πάγιου ενεργητικού και οι δαπάνες προεκλογικών εκστρατειών:

Νοείται έτι περαιτέρω ότι τα λογιστικά βιβλία και τα πλήρη στοιχεία που αφορούν την οικονομική διαχείριση των πολιτικών κομμάτων φυλάσσονται, για περίοδο τουλάχιστον επτά (7) ετών μετά το τέλος του ημερολογιακού έτους στο οποίο αναφέρονται, σε κατάλληλο αρχείο στο οποίο παρέχεται απρόσκοπτη πρόσβαση για επιθεώρηση στον Έφορο και στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

(2) Οι οικονομικές καταστάσεις κάθε πολιτικού κόμματος, αφού ελεγχθούν όπως καθορίζεται στο εδάφιο (1)-

(α) Υποβάλλονται από τα πολιτικά κόμματα στον Έφορο το αργότερο εντός δέκα (10) μηνών μετά τη λήξη του έτους στο οποίο αφορούν, και στη συνέχεια από τον Έφορο στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, το αργότερο εντός έντεκα (11) μηνών μετά τη λήξη του έτους στο οποίο αφορούν ή εντός ενός (1) μηνός από την ημερομηνία λήψης τους από κάθε πολιτικό κόμμα, ανάλογα με το ποια από τις δύο (2) προθεσμίες λήγει σε ημερομηνία που είναι προγενέστερη και

(β) αναρτώνται στην ιστοσελίδα του πολιτικού κόμματος.

(3) (α) Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας διεξάγει επιπρόσθετο έλεγχο στα πολιτικά κόμματα και συντάσσει έκθεση αναφορικά με τα ευρήματα του ελέγχου που διενεργεί, την οποία αποστέλλει στο πολιτικό κόμμα που αφορά:

Νοείται ότι ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, για σκοπούς διεξαγωγής του πιο πάνω ελέγχου, έχει εξουσία να ζητά στοιχεία, σε οποιασδήποτε μορφή, από το πολιτικό κόμμα ή τους ανεξάρτητους ελεγκτές και προς τούτο εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι διατάξεις των περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμων του 2002 μέχρι 2014, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.

(β) Το πολιτικό κόμμα δύναται να αποστείλει σχόλια στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας επί της έκθεσής του εντός ενός (1) μηνός από την ημερομηνία παραλαβής της.

(4) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2) του άρθρου 8-

(α) Ο Έφορος δημοσιεύει τις τελικές οικονομικές καταστάσεις στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και

(β) ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας δημοσιεύει την τελική έκθεση ευρημάτων του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, καθώς και στην ιστοσελίδα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, το αργότερο εντός δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία υποβολής των οικονομικών καταστάσεων ή των επιπρόσθετων στοιχείων σε περίπτωση που αυτά ζητηθούν.

(5) Η οικονομική διαχείριση των πολιτικών κομμάτων διέπεται από τις αρχές της διαφάνειας και της λογοδοσίας.

175(I)/2012 171(I)/2015 35(I)/2018

Έλεγχος εσόδων και δαπανών για προεκλογικές εκστρατείες

6Α.-(1) Άνευ επηρεασμού των διατάξεων των άρθρων 5 και 6 του παρόντος Νόμου, πολιτικά κόμματα που λαμβάνουν μέρος σε οποιασδήποτε πολιτειακές εκλογές που διεξάγονται στη Δημοκρατία, τηρούν πλήρη οικονομικά στοιχεία και υποβάλλουν στον Έφορο αναλυτικές καταστάσεις εσόδων και δαπανών για την προεκλογική εκστρατεία τους, το αργότερο εντός τριών (3) μηνών μετά τη διεξαγωγή των εκλογών:

Νοείται ότι σε περίπτωση εκλογών που περιλαμβάνουν επαναληπτική εκλογή, η πιο πάνω προθεσμία αρχίζει από την ημερομηνία διεξαγωγής της επαναληπτικής αυτής εκλογής.

(2) Ο Έφορος υποβάλλει για έλεγχο τις δυνάμει του εδαφίου (1) αναλυτικές καταστάσεις εσόδων και δαπανών των πολιτικών κομμάτων για την προεκλογική εκστρατεία τους στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας το αργότερο τέσσερις (4) μήνες μετά την ημερομηνία διεξαγωγής των εκλογών.

(3) (α) Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, αφού ελέγξει τις υποβληθείσες δυνάμει του εδαφίου (2) αναλυτικές καταστάσεις εσόδων και δαπανών των πολιτικών κομμάτων που αφορούν την προεκλογική εκστρατεία τους, συντάσσει έκθεση αναφορικά με τα ευρήματα του ελέγχου που διενεργεί, ως προς τη νομιμότητα των εσόδων και των δαπανών, την οποία αποστέλλει στον Έφορο και δημοσιεύει μαζί με τις πλήρεις αναλυτικές καταστάσεις εσόδων και δαπανών των πολιτικών κομμάτων για την προεκλογική εκστρατεία τους στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, καθώς και στην ιστοσελίδα της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας εντός δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία υποβολής των εν λόγω καταστάσεων για έλεγχο ή επιπρόσθετων στοιχείων σε περίπτωση που αυτά ζητηθούν.

(β) Τα πολιτικά κόμματα αναρτούν στην ιστοσελίδα τους τις καταστάσεις που αναφέρονται στο παρόν εδάφιο.

171(I)/2015 35(I)/2018

Οργανώσεις νεολαίας, γυναικείες οργανώσεις και αγροτικές οργανώσεις

6Β.-(1) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2), οι διατάξεις των άρθρων 5, 6 και 7 εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, για κάθε οργάνωση νεολαίας, γυναικεία οργάνωση και αγροτική οργάνωση που -

(α) Έχει υποχρέωση δυνάμει των περί της Λογιστικής και Δημοσιονομικής Διαχείρισης και Χρηματοοικονομικού Ελέγχου της Δημοκρατίας Νόμων του 2014 και 2015, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται, να καταρτίζει ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις και

(β) λαμβάνει χρηματοδότηση, κατά την έννοια του άρθρου 24 του πιο πάνω Νόμου ή από οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, η οποία υπερβαίνει τις είκοσι χιλιάδες ευρώ

(€20.000).

(2) Οι διατάξεις της παραγράφου (δ) του εδαφίου (1) του άρθρου 5 δεν εφαρμόζονται σε σχέση με εισφορές του Οργανισμού Νεολαίας, ο οποίος συστάθηκε και λειτουργεί δυνάμει των διατάξεων των περί Οργανισμού Νεολαίας Νόμων του 1994 έως (Αρ. 2) του 2007, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται, προς τις οργανώσεις νεολαίας.

171(Ι)/2015

Απαγόρευση ανάθεσης ελέγχου

6Γ. Ανεξάρτητα από τις διατάξεις των περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμων του 2002 μέχρι 2014, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται, για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου, ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας δε δύναται να αναθέτει τον έλεγχο ή να υποδεικνύει την ανάθεση του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων των πολιτικών κομμάτων και των οργανώσεων που εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 6B σε ελεγκτές ή ελεγκτικά γραφεία που έχουν εξασφαλίσει άδεια και έχουν εγγραφεί στο σχετικό μητρώο που τηρείται δυνάμει των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμους του 2009 και 2013, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.

171(Ι)/2015

Διακίνηση κεφαλαίων πολιτικών κομμάτων

7. Η διακίνηση των κεφαλαίων των πολιτικών κομμάτων διενεργείται τουλάχιστον κατά ενενήντα τοις εκατό (90%) αποκλειστικά μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων.

175(Ι)/2012 171(Ι)/2015

Διοικητικές ποινές

8.-(1)(α) Τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2), παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου συνεπάγεται χρηματική διοικητική ποινή που δεν υπερβαίνει τις είκοσι χιλιάδες ευρώ (€20.000), την οποία επιβάλλει ο Έφορος, με τη σύμφωνη γνώμη του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

(β) Οποιαδήποτε απόφαση του Εφόρου δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη, η οποία υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο κατά τις πρόνοιες του Συντάγματος.

(γ) Το διοικητικό πρόστιμο καθίσταται πληρωτέο και φέρει τόκο, με βάση τα διατάγματα που εκδίδονται από τον Υπουργό Οικονομικών δυνάμει των διατάξεων των περί του Ενιαίου Δημοσίου Επιτοκίου Υπερημερίας Νόμων του 2006 και 2012, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται, όταν παρέλθει η προβλεπόμενη στο Σύνηγμα προς άσκηση προσφυγής προθεσμία των εβδομήντα πέντε (75) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης για επιβολή διοικητικού προστίμου και, σε περίπτωση άσκησης τέτοιας προσφυγής, όταν παρέλθει η προβλεπόμενη στους σχετικούς κανονισμούς προθεσμία προς άσκηση έφεσης, από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου:

Νοείται ότι όταν οι προβλεπόμενες διαδικασίες για την είσπραξη του εν λόγω διοικητικού προστίμου δεν έχουν τελεσφορήσει, αυτό δύναται να συμψηφιστεί με το ποσό της αμέσως επόμενης κρατικής χρηματοδότησης που αναλογεί στο πολιτικό κόμμα.

(δ) (i) Η διερεύνηση υπόθεσης για παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου γίνεται από τον Έφορο, αφού δοθεί στο πολιτικό κόμμα δικαίωμα ακρόασης.

(ii) Ο Έφορος κατόπιν διερεύνησης της υπόθεσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος εδαφίου, συντάσσει αιτιολογημένο πόρισμα το οποίο δημοσιεύει στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

(2) (α) Σε περίπτωση που ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας διαπιστώσει παράβαση των διατάξεων των άρθρων 6 και 6Α διαβιβάζει την δυνάμει του εδαφίου (3) του άρθρου 6 έκθεσή του ή την δυνάμει του εδαφίου (3) του άρθρου 6Α έκθεσή του, ανάλογα με την περίπτωση, στον Έφορο προβαίνοντας σε συστάσεις για τυχόν διορθωτικές ενέργειες.

(β) Ο Έφορος καλεί το πολιτικό κόμμα να συμμορφωθεί με τις πιο πάνω συστάσεις εντός τριάντα (30) ημερών και σε περίπτωση μη συμμόρφωσης ή ατελούς συμμόρφωσης με αυτές επιβάλλει διοικητικό πρόστιμο δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1).

175(Ι)/2012 171(Ι)/2015

Εκπροσώπηση πολιτικού κόμματος στο δικαστήριο

9. Κάθε πολιτικό κόμμα δύναται να ενάγει και να ενάγεται στο όνομά του ως ξεχωριστή νομική προσωπικότητα που εκπροσωπεί όλα τα μέλη του.

175(Ι)/2012 171(Ι)/2015

Κανονισμοί

10. Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς, που εγκρίνονται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, για κάθε θέμα το οποίο χρήζει ή είναι δεκτικό καθορισμού και γενικά για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

175(Ι)/2012

Εφαρμογή του περί Πολιτικών Κομμάτων (Κτήση, Κατοχή και Διάθεση Ακίνητης και Κινητής Ιδιοκτησίας) Νόμου του 1989 έως 1998

11. Από της έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου, οι πρόνοιες του περί Πολιτικών Κομμάτων (Κτήση, Κατοχή και Διάθεση Ακίνητης και Κινητής Ιδιοκτησίας) Νόμου του 1989 έως 1998 εφαρμόζονται στο βαθμό που αυτές δε συγκρούονται με τον παρόντα Νόμο.

175(Ι)/2012

Κατάργηση και επιφύλαξη

12.-(1) Επιφυλασσομένων των διατάξεων του εδαφίου (2), από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου ο περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμος του 2011 καταργείται, χωρίς επηρεασμό οποιασδήποτε πράξης ή ενέργειας έγινε δυνάμει των διατάξεων του υπό κατάργηση Νόμου.

(2) Οι διατάξεις του άρθρου 6 δεν τυγχάνουν εφαρμογής για το οικονομικό έτος που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2012, για το οποίο ισχύουν οι αντίστοιχες πρόνοιες του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου του 2011.

175(Ι)/2012 12(Ι)/2015

Μεταβατικές διατάξεις

13.-(1) (α) Η ισχύς των διατάξεων του εδαφίου (4) του άρθρου 5 των περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμων του 2012 έως (Αρ. 3) του 2015 λογίζεται ότι άρχισε από την 1η Ιανουαρίου 2011.

(β) Οι διατάξεις του εδαφίου (6) του άρθρου 5 των περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμων του 2012 έως (Αρ. 3) του 2015 δεν τυγχάνουν εφαρμογής για το έτος που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 2015.

(2) Οι διατάξεις των άρθρων 6, 6Α και 6Β των περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμων του 2012 έως (Αρ. 3) του 2015 δεν τυγχάνουν εφαρμογής για το οικονομικό έτος που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 2015, για το οποίο ισχύουν οι σχετικές πρόνοιες των περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμων του 2012 έως (Αρ. 2) του 2015.

(3) Πολιτικά κόμματα, που αποτελούσαν κοινοβουλευτικά κόμματα πριν από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του περί Πολιτικών Κομμάτων (Τροποποιητικού) (Αρ. 3) Νόμου του 2015, εξακολουθούν να θεωρούνται ως τέτοια μέχρι και την ημερομηνία διεξαγωγής των αμέσως επόμενων βουλευτικών εκλογών στη Δημοκρατία.

171(Ι)/2015

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΠΙΝΑΚΑΣ

(Άρθρο 11)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

[Άρθρο 3(1)]

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΣ

[άρθρο 3(1)]

ΑΙΤΗΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Εγώ, ο υποφαινόμενος ..... ΕΚ .....,
Αρχηγός/ Πρόεδρος/ Γενικός Γραμματέας/ Επικεφαλής/ Εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος του κόμματος
..... ζητώ
την εγγραφή του κόμματος στο Μητρώο Πολιτικών Κομμάτων και για το σκοπό αυτό επισυνάπτω /
παραθέτω τα ακόλουθα στοιχεία:

- (α) το καταστατικό του κόμματος,
- (β) το όνομα του κόμματος,
- (γ) το έμβλημα του κόμματος (αν υπάρχει),
- (δ) τα ονόματα και διευθύνσεις του Αρχηγού/ Προέδρου/ Γενικού Γραμματέα και των μελών της ηγεσίας του κόμματος,
- (ε) έγγραφο με τις υπογραφές και τους αντίστοιχους αριθμούς των δελτίων ταυτότητας τριακόσιων (300) πολιτών της Δημοκρατίας που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν, οι οποίοι υποστηρίζουν την αίτηση εγγραφής του πολιτικού κόμματος,
- (στ) απόδειξη καταβολής του προβλεπόμενου στο εδάφιο (1) του άρθρου 3 τέλους εγγραφής.

Ημερ. ....

Υπογραφή .....

Αρχηγός/ Πρόεδρος/ Γενικός Γραμματέας/ Επικεφαλής/ Εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος του κόμματος
Σφραγίδα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

[άρθρο 3(4)]

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΣ

[άρθρο 3(4)]

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Αριθμός Μητρώου:.....

Πιστοποιείται ότι το πολιτικό κόμμα με το όνομα .....
..... έχει εγγραφεί στο Μητρώο που προβλέπεται σύμφωνα με τις διατάξεις
του άρθρου 3 του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου.

Ημερομηνία .....

Υπογραφή .....

Έφορος Τήρησης

Μητρώου Πολιτικών Κομμάτων

Σφραγίδα

Σημείωση**3 του Ν. 12(I)/2015 Έναρξη Ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος Νόμου [Σ.Σ.: δηλαδή του Ν. 12(I)/2015] θεωρείται ότι άρχισε από τις 17
Δεκεμβρίου 2012.

Σημείωση**10 του Ν. 171(I)/2015 Έναρξη Ισχύος**

13.-(1) (α) Η ισχύς των διατάξεων του εδαφίου (4) του άρθρου 5 των περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμων
του 2012 έως (Αρ. 3) του 2015 λογίζεται ότι άρχισε από την 1^η Ιανουαρίου 2011.

(β) Οι διατάξεις του εδαφίου (6) του άρθρου 5 των περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμων του 2012 έως
(Αρ. 3) του 2015 δεν τυγχάνουν εφαρμογής για το έτος που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2015.

(2) Οι διατάξεις των άρθρων 6, 6Α και 6Β των περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμων του 2012 έως (Αρ. 3)
του 2015 δεν τυγχάνουν εφαρμογής για το οικονομικό έτος που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2015, για το
οποίο ισχύουν οι σχετικές πρόνοιες των περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμων του 2012 έως (Αρ. 2) του
2015.

(3) Πολιτικά κόμματα, που αποτελούσαν κοινοβουλευτικά κόμματα πριν από την ημερομηνία έναρξης
της ισχύος του περί Πολιτικών Κομμάτων (Τροποποιητικού) (Αρ. 3) Νόμου του 2015, εξακολουθούν να
θεωρούνται ως τέτοια μέχρι και την ημερομηνία διεξαγωγής των αμέσως επόμενων βουλευτικών
εκλογών στη Δημοκρατία.

Σημείωση**5 του Ν. 35(I)/2018 Έναρξη της ισχύος του Ν. 35(I)/2018**

Η ισχύς του παρόντος Νόμου [Σ.Σ.: δηλαδή του Ν. 35(I)/2018] λογίζεται ότι άρχισε την 30^η Απριλίου
2018.